

Załącznik do uchwały Nr XLVIII/400/23

Rady Gminy Kozielice

z dnia 21 lipca 2023 r.

GMINNY PROGRAM OSŁONOWY „KORPUS WSPARCIA SENIORÓW” NA ROK 2023 W GMINIE KOZIELICE

I WSTĘP

Gminny Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 w Gminie Kozielice, zwany dalej „programem”, jest odpowiedzią na wyzwania, jakie stawiają przed Gminą zachodzące procesy demograficzne oraz jest elementem lokalnej polityki społecznej w zakresie wsparcia działań na rzecz Seniorów niesamodzielnym ze względu na wiek oraz stan zdrowia. Poprzez nawiązanie współpracy pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kozielicach, a wolontariuszami oraz poprzez tworzenie partnerstw lokalnych program ma na celu zapewnienie bezpiecznego funkcjonowania Seniorów w ich miejscu zamieszkania.

Program jest także odpowiedzią na potrzeby Seniorów w zakresie ochrony przed zakażeniem COVID-19. Kierując się troską o bezpieczeństwo osób starszych, które nie są w stanie np. poprzez wsparcie rodziny zabezpieczyć podstawowych potrzeb, celowe jest podejmowanie różnego rodzaju działań, które będą finansowane z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, o którym mowa w art. 65 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw.

Usługa wsparcia świadczona w ramach programu, będzie obejmować swoim zakresem wsparcie społeczne, wsparcie psychologiczne, ułatwienie dostępności do podstawowej oraz specjalistycznej opieki zdrowotnej oraz wsparcie w czynnościach dnia codziennego. Partnerstwo lokalne, o którym mowa w programie polega na podejmowaniu współpracy przez lokalne podmioty na rzecz danego środowiska społecznego. Dzięki partnerstwu lokalnemu łatwiej wypracowywać narzędzia, za pomocą, których można wprowadzać innowacyjne rozwiązania problemów i zaspakajania potrzeb lokalnej społeczności. Współdziałanie różnych podmiotów pozwala na obiektywne spojrzenie na obszary problemowe występujące w danej gminie, a co za tym idzie, pozwala to na wzajemne uzupełnianie się w zakresie działań oraz tworzenie uniwersalnej oferty dla poszczególnych środowisk lokalnych. Zawiązywanie partnerstw lokalnych umożliwia również wymianę doświadczeń pomiędzy partnerami, co ułatwia wypracowanie kompleksowych koncepcji na rzecz mieszkańców danej gminy, przyczynia się do budowania pozytywnych relacji oraz zaufania na linii obywatel – instytucja, jak również przyczynia się do wzmocnienia więzi społecznych. Partnerstwo lokalne w swoim założeniu powinno w sposób trwały i systematyczny realizować działania, których celem jest diagnozowanie i rozwiązywanie lokalnych problemów, budowanie tożsamości społeczności lokalnej, budowanie spójnego społecznie środowiska lokalnego, w którym każdy obywatel ma odpowiednie warunki do rozwoju osobistego i społecznego, szczególnie osoby starsze w wieku 65 lat i więcej, które mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia. Program wykorzysta również pojawiające się wciąż nowe technologie, w tym m.in. dostęp do nowych narzędzi wspomagających opiekę nad seniorami. Obecne rozwiązania dają możliwość min.monitorowania samopoczucia osób starszych przez ich bliskich, nawet jeśli przebywają

oni w odległym miejscu. Rozwiązania te pozwalają osobom starszym czuć się bezpieczniej oraz być bardziej samodzielniymi, a w razie potrzeby szybko powiadomić bliską osobę czy też służby ratunkowe o kryzysowej sytuacji, w jakiej się znaleźli.

Realizacja programu obejmuje swoim zakresem dwa moduły:
MODUŁ I - angażujący do jego realizacji wolontariuszy oraz pracowników socjalnych świadczących codzienną pomoc osobom potrzebującym wsparcia.

MODUŁ II - mający na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opiekna odległość”.

Dzięki realizacji programu świadczone Seniorom wsparcie oraz działania podejmowane w tym zakresie przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kozielicach oraz wolontariuszy będą przebiegały sprawniej, a Seniorzy uzyskają pomoc m.in. w czynnościach dnia codziennego.

II. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Gmina Kozielice wsparcie finansowe na realizuje programu otrzyma ze środków pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na podstawie art. 65 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw w zakresie realizacji zadania własnego określonego w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zwanej dalej „ustawą o pomocy społecznej”, tj. podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych, do których w czasie obowiązywania epidemii zaliczyć należy działania na rzecz ochrony seniorów przed zakażeniem COVID-19. W ramach obszaru pomocy społecznej program uwzględnia nowe formy wsparcia po zidentyfikowaniu potrzeb gmin w tym zakresie, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej.

III. CELE PROGRAMU

1. Zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie danej gminy, wpisujących się we wskazane w programie obszary.
2. Poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

IV. ZAKRES PODMIOTOWY I PRZEDMIOTOWY PROGRAMU

1. Program będzie realizowany od 1 stycznia 2023r. do 31 grudnia 2023r.
2. Do programu kwalifikowani będą Seniorzy w wieku 65 lat i więcej z terenu gminy Kozielice, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia, zgłaszające się zarówno przez OGÓLNOPOLSKĄ INFOLINIĘ - 22 505 11 11, jak również bezpośrednio do Ośrodka Pomocy Społecznej w Kozielicach – 91 561 11 38, 91 561 11 39 lub 91 561 11 40.

3. Gmina, w ramach programu, wybiera następujące formy organizacji i realizacji usługi wsparcia, angażując w realizację przedmiotowego zadania wolontariuszy, w tym osoby zamieszkujące w najbliższym sąsiedztwie seniorów poprzez:
  - a. samodzielnie, tj. przez organizację i koordynację prac wolontariuszy (na podstawie porozumienia, o którym mowa w art. 44 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie), w tym osób zamieszkujących najbliżej osób wymagających wsparcia, tj. pomocy sąsiedzkiej,
  - b. zakup usługi wsparcia w postaci opasek bezpieczeństwa wraz z obsługą systemu (dotyczy tylko Modułu II).
4. Kosztem realizacji zadania jest wydatek, jaki poniesie gmina w związku z zakupem opaski, obsługi systemu, a także organizacją, koordynacją i realizacją usługi wsparcia, która mieści się w zakresie przedmiotowym programu.
5. Do zadań gminy należy w szczególności zorganizowanie, realizacja i koordynacja programu w gminie, bieżący monitoring oraz sprawozdawczość.
6. Gmina, w ramach wydatkowanych środków z Funduszu, jest zobowiązana do prowadzenia zestawienia dowodów księgowych potwierdzających wydatkowane środki, zgodnie przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

V. CEL MODUŁU I PROGRAMU

Celem modułu I jest zapewnienie usługi wsparcia seniorom w wieku 65 lat i więcej poprzez świadczenie usług w zakresie określonym w Programie wynikających z rozeznaczonych potrzeb Gminy.

W realizację Modułu I zaangażowani zostaną wolontariusze, poprzez codzienne świadczenie pomocy osobom potrzebującym wsparcia.

Opis usługi wsparcia:

1) wsparcie społeczne:

a. uruchomienie wolontariatu w zakresie wspólnego spędzania czasu z seniorami, w szczególności samotnie zamieszkującymi (np. spacery, rozmowy, wspólne sporządzanie posiłków, zakupów, pomoc seniorom przebywającym na kwarantannie itp.)

2) ułatwienie dostępności do podstawowej oraz specjalistycznej opieki zdrowotnej poprzez:

a. wsparcie/pomoc w umawianiu wizyt lekarskich w miejscu zamieszkania seniora lub pomoc w dowiezieniu seniora na wizytę lekarską, w tym również asystowanie podczas wizyty,

b. pomoc w zorganizowaniu transportu na szczepienia,

c. pomoc w załatwieniu prostych spraw urzędowych, w zależności od możliwości osoby udzielającej wsparcia, i w razie konieczności – gdy obecność seniora jest niezbędna do załatwienia sprawy – pomoc w dowiezieniu seniora do urzędu.

3) wsparcie psychologiczne:

a. informowanie o dostępie do ogólnopolskich „telefonów zaufania” dla seniorów,

b. w przypadku stwierdzenia zaistnienia potrzeby objęcia wsparciem z zakresu pomocy społecznej, np. w postaci specjalistycznego poradnictwa – w szczególności psychologicznego czy specjalistycznych usług opiekuńczych – osoba udzielająca wsparcia pomaga seniorowi dokonać czynności umożliwiających otrzymanie niezbędnego wsparcia, w szczególności za zgodą seniora powiadamia Ośrodek Pomocy Społecznej w Kozielicach.

4) wsparcie w czynnościach dnia codziennego:

a. pomoc/towarzyszenie na spacerze, w wyprowadzeniu psa itp.,

b. pomoc w sprawach związanych z utrzymaniem porządku w domu, w tym zapewnienie pomocy w miarę możliwości i zakresu wiedzy wolontariusza,

c. pomoc w dostarczeniu produktów żywnościowych, np. Banku Żywności,

- d. dostarczanie seniorom zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze oraz środki higieny osobistej (koszt zakupionych produktów pokrywa senior),
- e. zakup oraz dostarczanie ciepłych posiłków (koszty zakupu posiłku pokrywa senior), o ile usługa tego rodzaju nie jest już finansowana z innych źródeł,
- f. pomoc/towarzyszenie w zakresie załatwienia spraw urzędowych czy przy realizacji recept,
- g. pomoc świadczona przez osoby mieszkające w najbliższym sąsiedztwie seniora.

Adresaci Modułu I:

Adresatami Modułu I są seniorzy w wieku 65 lat i więcej z terenu Gminy Kozielice, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

Mechanizm udzielania pomocy w ramach Modułu I programu:

1) Krok 1. Senior, decydując się na skorzystanie z pomocy przez wybór formy wsparcia określonej w programie, zgłasza się przez ogólnopolską infolinię 22 505 11 11 lub bezpośrednio do Ośrodka Pomocy Społecznej w Kozielicach pod nr. telefonu 91 561 11 38, 91 561 11 39 lub 91 561 11 40.

2) Krok 2. Osoba przyjmująca zgłoszenie przekazuje prośbę o pomoc do właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania seniora wolontariusza lub pracownika socjalnego.

3) Krok 3. Wolontariusz / Pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Kozielicach ustala z seniorem zakres wsparcia oraz termin pierwszej wizyty w miejscu zamieszkania w celu zweryfikowania zgłoszonej potrzeby.

4) Krok 4. Wolontariusz/ Pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Kozielicach, po odbytej wizycie, określi szczegółowy zakres i terminy świadczenia usługi wsparcia. Jeżeli pracownik stwierdzi, iż senior kwalifikuje się do świadczeń z pomocy społecznej, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej – informuje o tym seniora. W takim przypadku Ośrodek Pomocy Społecznej wszczyna postępowanie w sprawie z urzędu.

Do wydatków kwalifikowalnych w ramach MODUŁU I należą m.in.:

- wydatki związane z organizacją wolontariatu oraz wydatki związane z pomocą sąsiedzką w tym min środki ochrony osobistej, zwrot kosztów dojazdu wolontariusza do seniorów lub dowozu seniorów np. do lekarza, urzędu, w tym zwrot kosztów zakupu paliwa dla wolontariusza korzystającego z prywatnego samochodu przy realizacji zadań w ramach programu,

- ubezpieczenie OC w związku z obrotem gotówką oraz ubezpieczenie NNW,

- przyznanie dodatków dla pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Kozielicach, bezpośrednio wykonujących zadanie w terenie lub rozeznających potrzeby seniorów w tym zakresie, w postaci dodatków specjalnych, nagród czy premii, zgodnie z przyjętym regulaminem wynagradzania,

- zwrot kosztów dojazdu do seniorów lub dowozu seniorów np. do lekarza, w tym zwrot kosztów zakupu paliwa do samochodu służbowego wykorzystanego przez pracowników.

Centrum do realizacji zadań w ramach programu,

- promocja projektu, w tym koszty druku plakatów, ulotek, artykuły w prasie lokalnej,

- identyfikatory dla osób realizujących program w terenie.

VI. CEL MODUŁU II PROGRAMU

Celem Modułu II jest poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób starszych z terenu Gminy Kozielice poprzez zwiększenie dostępu do tzw. „Opieki na odległość”.

„Opieka na odległość” jest nowoczesną formą sprawowania opieki nad osobami starszymi, chorymi, po przebytych zabiegach medycznych, z niepełnosprawnościami, którzy czasowo lub na stałe wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. To idealne rozwiązanie, szczególnie dla osób samotnych, zarówno tych, które nie potrzebują usług całodobowych i nie korzystają na co dzień z usług opiekuńczych czy specjalistycznych usług opiekuńczych, jak i tych objętych wsparciem w postaci usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych, u których nieprzewidywalność zmiany stanu zdrowia uzasadnia stałe monitorowanie w celu jak najszybszej reakcji, powiadomienia właściwych służb i udzielenia możliwej najszybciej pomocy, w tym pomocy medycznej, w ramach świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych.

Rozwój współczesnego systemu opieki nad osobami starszymi prowadzi do rozwoju nowoczesnych technologii w tym obszarze. „Opieka na odległość” gwarantuje szeroko pojęty system bieżącego monitorowania stanu seniora w miejscu jego zamieszkania oraz pozwala na natychmiastową reakcję w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia seniora – zarówno spowodowanego problemami w zachowaniu funkcji życiowych, jak również w sytuacji wystąpienia incydentów w miejscu zamieszkania.

Cele szczegółowe Modułu II:

- 1) świadczeniu usług społecznych na rzecz seniorów z terenu Gminy Kozielice, polegających na zapewnieniu dostępu do „opieki na odległość” osobom starszym, przez zakup oraz pokrycie kosztów użytkowania tzw. „opasek bezpieczeństwa”.
- 2) realizacja Modułu II ma także na celu wsparcie w miejscu zamieszkania seniorów w wieku 65 lat i więcej, którzy mają problemy związane z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkających z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającej opieki w codziennym funkcjonowaniu w zakresie odpowiadającym ich potrzebom.

Adresaci Moduł II:

- 1) Seniorzy w wieku 65 lat i więcej z terenu Gminy Kozielice, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

Mechanizm udzielania pomocy w ramach Modułu II:

- 1) Krok 1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Kozielicach rozeznaje potrzeby seniorów w zakresie wyposażenia ich w tzw. „opaskę bezpieczeństwa”.
- 2) Krok 2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Kozielicach, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, dokonuje zakupu tzw. „opaski bezpieczeństwa” wraz z obsługą systemu u wybranego realizatora usługi.
- 3) Krok 3. Ośrodek Pomocy Społecznej w Kozielicach koordynuje i realizuje program na swoim terenie.

Opis usługi:

- 1) w ramach programu seniorom w wieku 65 lat i więcej z terenu Gminy Kozielice zostanie zapewniony dostęp do tzw. „opasek bezpieczeństwa” wyposażonych w co najmniej trzy z następujących funkcji:

- a. przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS,
- b. detektor upadku,
- c. czujnik zdjęcia opaski,

d. lokalizator GPS,

e. funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami,

f. funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls i saturacja).

Opaska bezpieczeństwa będzie połączona z usługą operatora pomocy – w przypadku trudnej sytuacji lub nagłego zagrożenia wciśnięcie guzika alarmowego, znajdującego się na opasce, umożliwi połączenie się ze stale gotową do interwencji centralą. Opaska pod względem funkcjonalności oraz dopasowania dla osób w wieku 65 lat i więcej będzie prosta w obsłudze, np. będzie posiadać maksymalnie jeden przycisk. Po odebraniu zgłoszenia dyspozytor (ratownik medyczny, opiekun medyczny, pielęgniarka) podejmie decyzję o sposobie udzielenia pomocy seniorowi. W zależności od sytuacji będzie on mógł zapewnić wsparcie emocjonalne przez telefon, poprosić o interwencję kogoś z jego najbliższego otoczenia (rodzinę, sąsiadów, opiekunów), poprosić o interwencję pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Kozielicach lub wezwać służby ratunkowe.

Wydatkami kwalifikowalnymi w ramach MODUŁU II będą koszty niezbędne do prawidłowej realizacji zadania, w szczególności:

- zakup urządzeń do świadczenia usługi „opieki na odległość” przy użyciu tzw. „opasek bezpieczeństwa”,
- zakup usługi obsługi systemu polegającej na sprawowaniu całodobowej opieki na odległość nad seniorami przez centrum monitoringu,
- przyznanie dodatków dla pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Kozielicach bezpośrednio zaangażowanych w realizację programu, w postaci dodatków specjalnych, nagród czy premii, zgodnie z przyjętym regulaminem wynagradzania,
- promocja projektu, w tym koszty druku plakatów, ulotek, artykułów w prasie lokalnej.

VII. FINANSOWANIE PROGRAMU

1) Program finansowany będzie w 80% ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, utworzonego na podstawie art. 65 ustawy z dnia 31 marca 2020r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw.

2) Gmina może otrzymać środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na realizację działań przewidzianych w okresie realizacji programu, po zapewnieniu 20% środków własnych na realizację Programu oraz po przyjęciu programu osłonowego, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy.

3) Gmina gromadzi środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na wydzielonym rachunku dochodów i przeznacza je na wydatki związane z realizacją programu, w ramach planu finansowego tego rachunku.

4) Środki, o których mowa w ust. 1, przekazuje wojewoda, na podstawie złożonego przez gminę wniosku o zasilenie rachunku.

5) Niewykorzystane środki podlegają zwrotowi, niezwłocznie po rozliczeniu wypłat.